

[Per Møller.]

at der for mange varer findes toldfrihed. Men endnu er der jo noget tilbage, og her må det være rigtigt, at man fra dansk side har opmærksomheden vendt mod to sider af problemet, nemlig for det første vore muligheder for at fremme et generelt system med toldfrihed for udviklingslandenes eksport og for det andet en indsats for at komme den ordening til livs, hvorved en række af udviklingslandene diskriminerer imod dansk eksport til fordel for store europæiske industrilande. Det må være realistisk, at man peger på, at dette sidste system må bringes til afvikling, hvis der stilles forventninger til os om, at vi skal stille u-landene bedre i deres eksport til Danmark.

Men lad mig sammenfattende sige, at det forekommer mig, at udenrigsministerens redegørelse giver et overbevisende indtryk af, at vi godt kan være vor handelspolitik bekendt, uanset om man anlægger den ene eller den anden synsvinkel. Det er en redelig, og det er en realistisk handelspolitik, vi fører på dette område.

Stinus: Jeg skal allerførst takke udenrigsministeren for den fremsatte redegørelse for Danmarks handelspolitik over for udviklingslandene. Da størstedelen af udviklingslandenes samlede årlige valutaindtægter kommer fra landenes egne eksportindtægter, er det af afgørende betydning, at også spørgsmålet om vor handelspolitik over for de fattige lande indgår i vore overvejelser om vore muligheder for og vore bestræbelser på at yde hjælp til disse landes udvikling.

Det nævnes i redegørelsen, at ca. 80 pct. af udviklingslandenes valutaindtægter kommer fra landenes egne eksportindtægter, eller sagt på en anden måde: omkring en femtedel — kun en femtedel — af den udenlandske valuta, som udviklingslandene har til rådighed, får de gennem gaver, statslån og private investeringer eller det, vi kunne kalde den almindelige u-landshjælp. Fire femtedele af deres valuta skaffer udviklingslandene sig selv ved at sælge varer i udlandet. Dette forhold understreger vigtigheden af, at vi i de rige lande beskæftiger os alvorligt med vor handelspolitik over for udviklingslandene.

Et andet forhold skal også fremhæves, nemlig dette, at medens udviklingslandene i 1954 tegnede sig for en fjerdedel af den samlede internationale handel, var disse landes andel i 1966 faldet til mindre end en fjerdedel, og i dag er deres andel formentlig endnu mindre. Udenrigsministeren har klart og overskueligt redegjort for årsagerne til dette fænomen.

Det skal også nævnes, at omfanget af den almindelige u-landshjælp, gaverne, statslåne og de private investeringer, har været nogenlunde konstant i en årrække, ja, reelt er der vel nærmest tale om en tilbagegang, medens behovet har været stigende. Hvis vi — og nu taler jeg om de rige lande under ét og ikke specielt om Danmark, som dog har sat sin hjælp til udviklingslandene i vejret — hvis vi, de rige lande, ikke vil sætte vor bistand til udviklingslandene ganske væsentligt i vejret, er det af endnu større vigtighed, at vi giver udviklingslandene mulighed for selv at tjene en større del af den valuta, de har så hårdt brug for. Jeg er derfor enig med udenrigsministeren i, at vi i de kommende år må vie de handelspolitiske aspekter af vort forhold til udviklingslandene øget opmærksomhed, ikke som erstatning for den almindelige u-landsbistand, som også må øges stærkt, men som et betydningsfuldt supplement. Jeg er i øvrigt også enig med udenrigsministeren i, at udviklingsproblemerne som sådanne er snævert forbundne, og at det kan være vanskeligt helt at holde de bistandspolitiske og de handelspolitiske aspekter nøje afgrænset. Selv om det kunne være fristende at komme nærmere ind på bistandspolitikken, skal jeg i dag forsøge at begrænse mig til det rent handelspolitiske. Da FN's generalforsamling i 1961 vedtog en resolution om 1960erne som et udviklingstiår, hvis målsætning var og er at nå til en årlig vækst i de enkelte udviklingslandes nationalindkomst på mindst 5 pct., vedtoges samtidig en anden resolution om international handel som hovedmidlet til økonomisk udvikling. Handel i stedet for hjælp var udviklingslandenes slagord. Som slagord i almindelighed indebærer også dette en usaglig overforenkling, for udviklingslandene har brug for begge dele. På baggrund af denne resolution om handel som hovedmidlet til økonomisk udvikling må jeg glæde mig over udenrigs-